

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 18. 03. 15.
nr. 977 podpis. *Borusewicz*

Warszawa, 2015-03-17

RR-prz-0700-kk-r/ 44 /15 (1265)

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 19. 03. 15.
nr. 1485 podpis. *M*

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Stanowiny Pana Marszałka,

W związku z oświadczeniem złożonym przez senatorów Izabelę Kloc i Wojciecha Skurkiewicza podczas 70. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 lutego 2015 r., przekazuję poniżej Panu Marszałkowi odpowiedzi na postulaty rolników z województwa łódzkiego zawarte w przedmiotowym oświadczeniu.

1. Wyrównanie poziomu dopłat bezpośrednich rolników polskich z rolnikami starej Piętnastki

Przedstawiając wyjaśnienia w przedmiotowym zakresie należy podkreślić, że dzięki zgłaszanym przez Polskę, jak również inne państwa członkowskie, postulatowi, kwestia wyrównania poziomów płatności bezpośrednich została wzięta pod uwagę w Unii Europejskiej i stała się jednym z ważniejszych celów niedawno zakończonej reformy Wspólnej Polityki Rolnej (WPR). Już propozycje Komisji Europejskiej dotyczące Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) na lata 2014-2020, a także projekt rozporządzenia dotyczącego systemu płatności bezpośrednich przedstawiony w roku 2011 zawierały rozwiązania zmierzające do zmniejszenia różnic w wysokości tego wsparcia.

Stanowisko Polski prezentowane w debacie europejskiej w odniesieniu do tych propozycji oraz podczas negocjacji dotyczących projektów aktów prawnych z zakresu m.in. płatności bezpośrednich zakładało przede wszystkim, że jedynym lub podstawowym kryterium określającym wysokość krajowych kopert finansowych powinna być powierzchnia użytków rolnych. Kryterium to bowiem dobrze opisuje potencjał kraju w zakresie produkcji żywności i ochrony środowiska. Ponadto, w dyskusji podkreślano, że zachowanie zróżnicowania stawek płatności w oparciu o historyczną intensywność produkcji rolnej zagraża m.in. skuteczności i efektywności WPR zarówno w wymiarze ekonomicznym (zakłóca funkcjonowanie jednolitego rynku, hamując rozwój produkcji tam, gdzie jest ona konkurencyjna), jak

i środowiskowym (premiuje gospodarstwa, regiony i państwa członkowskie o największej intensywności produkcji). Dlatego drugim istotnym punktem stanowiska Polski było jak najszybsze odejście od systemu płatności bezpośrednich opartego na wartościach i wielkościach historycznych determinujących wielkość wsparcia dla rolników w poszczególnych państwach członkowskich.

Mechanizm zaproponowany i ostatecznie przyjęty w ramach WRF zakłada, że we wszystkich państwach członkowskich z płatnościami bezpośrednimi na hektar poniżej 90% średniej unijnej, różnica do poziomu 90% średniej UE zostanie zmniejszona o jedną trzecią. Wszystkie państwa członkowskie osiągną poziom co najmniej 196 euro na hektar w cenach bieżących do 2020 r. Powyższa konwergencja sfinansowana będzie przez te państwa członkowskie, w których płatności bezpośrednie są wyższe od średniej UE, proporcjonalnie do wielkości ich średniej stawki w stosunku do tej średniej.

Ponadto, państwa ze stawką płatności niższą niż 90% średniej UE mają możliwość przesunięcia do 25% koperty krajowej II filaru na I filar. Polska zdecydowała się na takie rozwiązanie (środki EFRROW z lat 2015-2020 przesuwane są na płatności bezpośrednie na lata 2014 – 2019). Dodatkowo, w latach 2015-2020 nadal będzie stosowane w Polsce przejściowe wsparcie krajowe w sektorze tytoniu.

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, że dzięki ustalonym mechanizmom stawka płatności bezpośrednich w Polsce stopniowo zbliża się do średniej stawki płatności bezpośrednich w UE.

2. *Interwencja na rynku wieprzowiny:*

-ustalenie ceny minimalnej na granicy opłacalności;

-natychmiastowe wstrzymanie napływającego mięsa w postaci półtuszy z krajów Unii do Polski (zakłady mięsne np. Henryk Kania-Mokrsko, Meat Experts Zakład Przetwórstwa Mięsnego „Wędlinka” w Wieruszowie, Marko Walichnowy, Zakłady Mięsne „Rawa Mazowiecka”, nie kupują półtuszy z polskich ubojni, a co się z tym wiąże od polskich rolników);

-przeznaczenia pieniędzy z funduszu promocji mięsa na dopłaty dla producentów, którzy sprzedają poniżej kosztów produkcji.

Zasady organizacji rynków rolnych, w tym rynku wieprzowiny, obejmujące również instrumenty wsparcia, są regulowane na poziomie Unii Europejskiej. Aktualnie obowiązuje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.). Przewiduje ono następujące instrumenty wsparcia rynku wieprzowiny w sytuacjach kryzysowych:

- dopłaty do prywatnego przechowywania;
- środki zarządzania kryzysowego, w tym:
  - 1) mechanizm przeciwdziałający zakłóceniom na rynku,
  - 2) mechanizmy związane ze skutkami zwalczania chorób zwierząt oraz utratą zaufania konsumentów,
  - 3) mechanizmy do rozwiązywania problemów szczególnych,
  - 4) zezwolenie organizacjom producentów lub organizacjom międzybranżowym na

zastosowanie m.in. mechanizmu wycofania z rynku lub prywatnego przechowywania produktów w celu stabilizacji sytuacji w danym sektorze, pod określonymi warunkami,

5) ustalenie poziomu refundacji wywozowych na poziomie wyższym niż zero.

Nie przewiduje się możliwości ustalenia ceny minimalnej.

Przedstawiając powyższe, informuję, że mając na uwadze sytuację rynkową od początku 2014 r. Polska wielokrotnie wnioskowała o uruchomienie instrumentów wsparcia rynku wieprzowiny (zwłaszcza dopłat do prywatnego przechowywania) także dla producentów w całej Polsce. Ministerstwo zwracało uwagę na problemy z eksportem nie tylko do Federacji Rosyjskiej, ale także do innych krajów trzecich, będących podstawowymi partnerami w handlu wieprzowiną, takich jak Chiny czy Japonia. Wnioski te nie spotkały się jednak z szerokim poparciem państw członkowskich, a Komisja Europejska nie wprowadziła wsparcia rynku wieprzowiny w UE z uwagi na skutki embarga. Wsparcie dotyczyło tylko Polski i Litwy w związku z wprowadzonymi ograniczeniami weterynaryjnymi (nadzwyczajne środki wspierania rynku na podstawie art. 220 rozporządzenia 1308/2013).

Na posiedzeniach organizowanych obecnie przez Komisję Europejską, w związku z rozszerzeniem przez Federację Rosyjską embarga, Polska zwraca uwagę, że utrzymujący się zakaz eksportu wieprzowiny z Unii Europejskiej pogarsza sytuację producentów w Polsce, którzy zmagają się z konsekwencjami afrykańskiego pomoru świń oraz informuje KE o obserwowanym spadku cen na rynku wieprzowiny. W związku z powyższym, Polska popiera wprowadzenie działań stabilizujących rynek wieprzowiny, w tym dopłat do prywatnego przechowywania i refundacji wywozowych, a także działań długofalowych, skierowanych na poszukiwanie i zdobywanie nowych rynków zbytu. Podobne postulaty zgłaszają także niektóre inne państwa członkowskie. Komisja Europejska podkreśla, że ściśle monitoruje sytuację na rynku, ale dotychczas nie zaszły przesłanki, aby uruchomić środki zarządzania kryzysowego.

Polska była wśród sygnatariuszy wniosku w sprawie omówienia na posiedzeniu Rady w dniach 15-16 grudnia 2014 r. trudnej sytuacji na rynku wieprzowiny oraz uruchomienia dopłat do prywatnego przechowywania tego gatunku mięsa. W przedłożonym dokumencie dziewięć państw członkowskich wnioskowało do Komisji Europejskiej o prowadzenie ścisłego monitoringu rynku wieprzowiny i uruchomienie dopłat do prywatnego przechowywania. Powyższe wskazuje, że spadek cen trzody chlewnej występuje nie tylko w Polsce, ale także w innych krajach Unii Europejskiej.

Na ww. posiedzeniu Rady Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi poinformował o sytuacji na polskim rynku wieprzowiny. Wskazał, że embargo rosyjskie jest jednym z elementów negatywnie wpływających na rynek wieprzowiny, który dodatkowo zмага się z konsekwencjami afrykańskiego pomoru świń. Polska poparła wprowadzenie działań stabilizujących rynek wieprzowiny, w tym dopłat do prywatnego przechowywania tego gatunku mięsa. Wskazała również na istotność podejmowania działań skierowanych na znoszenie barier weterynaryjnych oraz poszukiwanie i zdobywanie nowych rynków zbytu. W tym celu nie należy również wykluczać uruchomienia refundacji wywozowych.

Komisja Europejska stwierdziła, że pomimo spadku cen widocznego w niektórych państwach członkowskich, cena rynkowa nie jest jeszcze na kryzysowym poziomie. Jednocześnie KE zadeklarowała, że ponownie przeanalizuje wniosek w sprawie uruchomienia dopłat do prywatnego przechowywania w pierwszych tygodniach 2015 r., w świetle ewolucji sytuacji na tym rynku.

Na posiedzeniach instytucji unijnych, które odbywają się w bieżącym roku, Polska nieustannie zwraca uwagę na sytuację na rynku wieprzowiny i wnioskuje o uruchomienie wsparcia tego rynku. Trudna sytuacja producentów świń była prezentowana m.in. na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 26 stycznia 2015 r. Minister ponownie przedstawił postulaty dotyczące uruchomienia wsparcia tego rynku. Komisja Europejska podtrzymała jednak stanowisko, że nie ma uzasadnienia dla uruchomienia instrumentów zarządzania kryzysowego.

Podczas spotkania Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych w dniu 19 lutego 2015 r. Polska po raz kolejny zaapelowała do Komisji Europejskiej o uruchomienie wsparcia rynku wieprzowiny, postulując wprowadzenie dopłat do prywatnego przechowywania, refundacji wywozowych oraz rekompensat dla producentów świń, którzy ponieśli straty w związku z zaistniałą sytuacją rynkową, embargiem rosyjskim oraz skutkami afrykańskiego pomoru świń. Komisja Europejska podtrzymała dotychczasową ocenę sytuacji rynkowej – jej zdaniem widać oznaki jej poprawy i nie ma uzasadnienia do podejmowania działań antykryzysowych. Komisja ponownie zapewniła także o bieżącym monitoringu rynku.

Ponadto, pismem z dnia 20 lutego 2015 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił do Komisarza ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskiem o uruchomienie mechanizmów zarządzania kryzysowego na rynku wieprzowiny w formie dopłat do prywatnego przechowywania, refundacji wywozowych oraz rekompensat dla producentów świń.

W wyniku wielokrotnych wniosków Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisja Europejska przyjęła rozporządzenia wykonawcze Komisji (UE) 2015/360 z dnia 5 marca 2015 r. wprowadzające prywatne przechowywanie wieprzowiny oraz ustalające z góry stawkę dopłat (Dz. U. L 62 z 6.03.2015, str. 16). Zgodnie z rozporządzeniem, od dnia 9 marca 2015 r. przedsiębiorcy mogą składać wnioski o udział w mechanizmie dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny. Jest on realizowany przez Agencję Rynku Rolnego. Mechanizm ten ma za zadanie przede wszystkim zdjąć z rynku nadwyżek wieprzowiny, aby działać na rzecz zmniejszenia podaży i wzrostu cen rynkowych.

Przedstawiając powyższe, chciałbym podkreślić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wraz z podległymi służbami, na bieżąco monitoruje rynek wieprzowiny i będzie kontynuowało wysiłki działania zmierzające do poprawy sytuacji producentów oraz uruchomienia szerszego instrumentarium wsparcia tego rynku.

Decyzje o źródle zakupu mięsa są podejmowane przez podmioty gospodarcze. Swoboda przepływu towarów jest jedną z podstawowych swobód wspólnego rynku unijnego. Zgodnie z przepisami unijnymi administracja nie ma możliwości wprowadzania ograniczeń ilościowych w przywozie i wywozie towarów, z przyczyn innych niż zagrożenie rozprzestrzenienia się chorób zakaźnych zwierząt lub zagrożenia zdrowia publicznego.

Należy dodać, że analiza danych cenowych w poszczególnych państwach członkowskich wskazuje, że w większości krajów Unii Europejskiej, będących źródłem zakupu mięsa wieprzowego z Unii Europejskiej ceny żywca wieprzowego są niższe niż w Polsce. Wg danych Komisji Europejskiej, średnia cena tusz wieprzowych w masie poubojowej schłodzonej, w klasie E, w lutym 2015 r. wynosiła w Belgii 120,77 EUR/100 kg, w Holandii 121,54 EUR/100 kg, a w Danii 122,48 EUR/100 kg, podczas gdy w Polsce kształtowała się na poziomie 139,91 EUR/100 kg. Jedynie cena w Niemczech była nieco wyższa niż w Polsce i wynosiła 143,73 EUR/100 kg.

Odnosząc się do postulatu dot. przeznaczenia pieniędzy z funduszu promocji mięsa na dopłaty dla producentów, którzy sprzedają poniżej kosztów produkcji, Uprzejmie informuję,

że obecne rozwiązanie systemowe (ustawa z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych, zwanej dalej „ustawą o funduszach promocji”) zapewnia skuteczną promocję branżową na rynku krajowym i rynkach zagranicznych, a także poprawę jakości produkowanych wyrobów oraz integrację branżową.

Ustawa z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno – spożywczych (Dz. U. z 2009 nr 97, poz. 799, z późn. zm.) utworzyła 9 odrębnych funduszy promocji, w tym Fundusz Promocji Mięsa: Wieprzowego, Wołowego, Końskiego, Owczego oraz Drobiowego.

Biorąc pod uwagę, iż celem utworzenia funduszy promocji jest wspieranie marketingu, wzrostu spożycia i promocji produktów rolno – spożywczych, nie jest możliwym przeznaczenie środków funduszu promocji mięsa na dopłaty dla producentów, którzy sprzedają poniżej kosztów produkcji.

W ramach realizacji powyższych celów, ustawa wyznacza zakres działań, które mogą być finansowane ze środków finansowych funduszy. Są to działania mające na celu informowanie o jakości i zaletach produktów oraz działania mające na celu promocję spożycia poszczególnych produktów. Wspierany jest udział w wystawach i targach, prowadzenie badań rynkowych dotyczących poszczególnych produktów, wspieranie badań naukowych i prac rozwojowych mających na celu poprawę jakości produktów oraz prowadzących do wzrostu ich spożycia. Ponadto, wspieranie szkoleń producentów i przetwórców oraz wspieranie udziału krajowych organizacji branżowych, w tym ich przedstawicieli, biorących udział w pracach specjalistycznych stałych i roboczych komitetów organizacji międzynarodowych lub będących członkami statutowych organów tych organizacji, zajmujących się problemami rynku poszczególnych produktów.

Dodatkowo, należy podkreślić, że środkami funduszy promocji zarządzają wyłącznie przedstawiciele organizacji branżowych, reprezentujący producentów rolnych oraz przetwórców działających w danym sektorze, którzy tworzą odrębne dla każdego funduszu 9-osobowe komisje zarządzające (4 przedstawiciele producentów, 4 przedstawiciele przetwórców oraz po 1 przedstawicielu izb rolniczych). To komisje zarządzające decydują o przeznaczeniu dostępnych środków, tworząc roczne plany finansowe. Komisje zostały powołane do zarządzania poszczególnymi funduszami promocji, a w zasadach gospodarowania oraz corocznym planie finansowym danego funduszu promocji, określają zadania mieszczące się w zakresie celów i działań określonych w ustawie.

O środki finansowe w ramach poszczególnych funduszy promocji mogą się ubiegać ogólnokrajowe organizacje zrzeszające producentów rolnych lub przetwórców produktów rolno-spożywczych, mających miejsce zamieszkania albo siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy produkują lub dokonują obrotu wskazanymi w ustawie produktami rolno – spożywczymi, a także inne organizacje branżowe lub międzybranżowe zrzeszające producentów lub przetwórców produktów rolno – spożywczych, jeżeli ich cele statutowe są zgodne z celami funduszy promocji.

3. *Interwencja na rynku warzyw i owoców, między innymi zaprzestanie importu ziemniaków oraz innych warzyw (rolnik sprzedaje ziemniaki poniżej 10 gr.).*

Zasady organizacji rynków rolnych, obejmujące również instrumenty wsparcia, są regulowane na poziomie Unii Europejskiej. Decyzja o zastosowaniu mechanizmów, a także zakres, rodzaj działań i wysokość ewentualnego wsparcia (w tym finansowego), jakie mogą być zastosowane, musi być podjęta przez Komisję Europejską. Polska, podobnie jak i inne kraje członkowskie UE, nie ma możliwości samodzielnego podejmowania działań interwencyjnych na rynkach rolnych czy przyznawania producentom pomocy (poza pomocą de minimis, której uruchomienie również podlega ściśle określonym warunkom). Niezgodne

z umowami międzynarodowymi, w tym w szczególności z umową stowarzyszeniową z UE byłoby, wprowadzenie przez Polskę zakazu importu do naszego kraju warzyw lub ziemniaków. Polska stając się członkiem Unii Europejskiej zobowiązała się do stosowania unijnego porządku prawnego. W odniesieniu do sektora owoców i warzyw, zgodnie z przepisami Wspólnej Organizacji Rynku owoców i warzyw wszelkie wsparcie rynkowe może być kierowane do sektora za pośrednictwem uznanych organizacji producentów owoców i warzyw oraz zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw. Jednocześnie należy wskazać że zgodnie z przepisami UE, ziemniaki nie są produktem sektora owoców i warzyw. W związku z powyższym ustanowione przez Komisję Europejską przepisy wprowadzające nadzwyczajne środki wsparcia, jak i inne przepisy w standardowy sposób regulujące funkcjonowanie rynku owoców i warzyw nie mają zastosowania w odniesieniu do ziemniaków, a na poziomie UE istnieją specyficzne uregulowania tylko dla ziemniaków skrobiowych.

W związku z wprowadzeniem przez Federację Rosyjską embarga m.in. na produkty tego sektora, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje liczne starania, aby złagodzić negatywne jego skutki dla producentów owoców i warzyw, przede wszystkim w oparciu o możliwości jakie dają istniejące przepisy unijne w ramach tzw. wspólnej organizacji rynków rolnych. Od momentu wprowadzenia przez służby fitosanitarne Federacji Rosyjskiej czasowego zakazu wwozu większości produktów rolno-spożywczych importowanych z UE, w tym z Polski, MRiRW aktywnie zabiegało o wdrożenie nadzwyczajnych środków antykrzysowych na poziomie UE, w szczególności w odniesieniu do rynku owoców i warzyw. Efektem tych działań jest wprowadzenie w ramach dwóch mechanizmów wdrożonych rozporządzeniami delegowanymi Komisji (UE) nr 932/2014 i (UE) nr 1031/2014 tzw. nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców i warzyw.

W ramach rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 932/2014 z dnia 29 sierpnia 2014 r. ustanawiającego tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw oraz zmieniającego rozporządzenie delegowane (UE) nr 913/2014 (Dz. Urz. UE L 259 z 30.08.2014, str. 2) określono zasady i tryb działań podejmowanych przez uznane organizacje producentów oraz producentów niebędących członkami organizacji producentów w zakresie: wycofania z rynku, zielonych zbiorów i niezberania, niektórych owoców i warzyw, w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej, zasady kontroli tych działań oraz sposób przyznawania wsparcia.

W ramach tego mechanizmu na bezpłatną dystrybucję skierowano ok. 31,5 tys. ton jabłek, ponad 4,5 tys. ton marchwi i ok. 3 tys. ton kapusty. Do instytucji charytatywnych trafiło łącznie ponad 40,5 tys. ton różnych owoców i warzyw objętych wsparciem. W tym samym czasie niezberaniu lub zielonym zbiorom poddano 185,9 tys. ton owoców i warzyw z powierzchni 3,5 tys. ha. Ponad 60% tej powierzchni stanowiły jabłka (2,1 tys. ha) i kapusta stanowiąca (0,5 tys. ha).

W celu dalszego stabilizowania sytuacji na rynku owoców i warzyw, w dniu 30 września 2014 r. weszły w życie przepisy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1031/2014 z dnia 29 września 2014 r. ustanawiającego dalsze tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw (Dz. Urz. UE L 284 z 30.09.2014). Powyższe rozporządzenie zostało wdrożone przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 2014 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem dalszych tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców i warzyw w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej (Dz. U. poz. 1468). Zgodnie z nowymi uregulowaniami, dodatkowa pomoc finansowa Unii została rozdysponowana na poszczególne państwa członkowskie w oparciu o ilości produktów eksportowanych w danym okresie do Federacji

Rosyjskiej pomniejszone o ilości, które zostały już zgłoszone na mocy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 932/2014. W przypadku Polski, wsparcie przysługiwało dla 18750 ton jabłek i gruszek łącznie. Dodatkowo, każde państwo członkowskie miało możliwość wycofania z rynku, dokonania zielonych zbiorów lub niezbiierania w ilości 3000 ton dowolnych produktów objętych wsparciem.

Na wniosek Polski, Komisja Europejska w dniu 20 grudnia 2014 r. uruchomiła trzecią transzę pomocy. Znowelizowane przepisy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1031/2014 umożliwią przeprowadzanie w pierwszym półroczu 2015 r. kolejnych operacji wycofania z rynku m.in. jabłek, gruszek, pomidorów, marchwi, papryki słodkiej oraz ogórków. Przydzielone Polsce ilości produktów, które będą mogły zostać objęte ww. operacjami to 155 700 ton w przypadku jabłek i gruszek oraz 18 650 ton w przypadku pomidorów, ogórków, papryki słodkiej i marchwi. Podobnie jak w przypadku poprzednio uruchomionych przez Komisję Europejską mechanizmów, beneficjentami pomocy będą mogli zostać zarówno producenci zrzeszeni w organizacjach producentów owoców i warzyw jak i producenci indywidualni. Pomoc finansowa będzie mogła zostać przyznana w odniesieniu do tych powierzchni upraw, które nie zostały objęte poprzednimi mechanizmami uruchomionymi przez Komisję Europejską na podstawie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 932/2014 oraz nr 1031/2014 r..

W dniu 12 lutego 2015 r. zostało opublikowane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 lutego 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem dalszych tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców i warzyw w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej (Dz. U. poz. 209). Od dnia 16 lutego br. producenci owoców i warzyw mogli składać w Agencji powiadomienia o zamiarze przeprowadzania operacji wycofania z rynku. Z uwagi na przekroczenie w złożonych powiadomieniach przyznanych Polsce ilości zarówno jabłek i gruszek, jak i warzyw już w pierwszym dniu przyjmowania powiadomień, Agencja zakończyła przyjmowanie powiadomień i określiła tzw. wskaźniki przydziału:

- dla jabłek i gruszek współczynnik przydziału wynosi 0,34;
- dla warzyw objętych ilością 18 650 ton współczynnik przydziału wynosi 0,50.

Oznacza to, że producenci, którzy złożyli powiadomienia będą mogli przeprowadzić operacje wycofania z rynku w odniesieniu do ilości zgłoszonych produktów pomnożonych przez ww. współczynniki.

Jeżeli, do dnia 11 maja 2015 r. ilość produktów objęta przeprowadzonymi operacjami okaże się mniejsza niż ilość tych produktów kwalifikująca się do objęcia operacjami zaplanowanymi do przeprowadzenia, Prezes ARR w dniu 15 maja 2015 r. poda do publicznej wiadomości na stronie internetowej Agencji informację o ilości tych produktów, jaka pozostała do wykorzystania w ramach limitu określonego przez KE dla Polski (stanowiącej różnicę między ilością produktów kwalifikującą się do objęcia operacjami zaplanowanymi do przeprowadzenia do dnia 11 maja 2015 r. a ilością objętą operacjami przeprowadzonymi do tego dnia), a co za tym idzie o możliwości złożenia przez uprawnione podmioty dodatkowych powiadomień dotyczących operacji obejmujących te produkty. Pomoc finansowa będzie mogła zostać przyznana w odniesieniu do tych powierzchni upraw, które nie zostały objęte poprzednimi mechanizmami uruchomionymi na podstawie rozporządzeń nr 932/2014 i nr 1031/2014 r. Zgodnie z przepisami UE wypłata pomocy w ramach tego mechanizmu nastąpi dopiero od lipca br.

Odnosząc się do sytuacji na rynku ziemniaków, w ostatnich trzech latach ceny ziemniaków były zróżnicowane. Według danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej

Informacji Rynkowej (MRiRW) oraz GUS ceny hurtowe ziemniaków krajowych kształtowały się następująco (zł/kg):

Rok	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2012	9,04*	1,07*	0,39	0,38	0,36	0,39	0,47	0,64
2013	5,90*	2,96*	1,10	1,06	0,94	0,98	1,02	1,04
2014	4,85*	1,14*	0,57	0,52	0,41	0,38	0,58	0,59

* w tym ziemniaki młode

W pierwszych dwóch miesiącach 2015 roku średnia cena hurtowa ziemniaków wyniosła 0,38 zł/kg.

Analizując dane dotyczące cen ziemniaków, w 2013 roku z powodu dużego spadku produkcji, poziom cen był wyższy w porównaniu do sezonu w 2012 i w 2014 roku. W pierwszych miesiącach ubiegłego sezonu ceny ziemniaków (w tym ziemniaków młodych) w obrocie targowiskowym były prawie dwukrotnie wyższe niż w 2012 roku, a w obrocie hurtowym ich dynamika była jeszcze wyższa. Jednakże należy zauważyć, że chociaż poziom cen w poszczególnych latach jest zróżnicowany, to tendencje do ich zmian są stałe i przebiegają wg podobnego schematu. Pierwsze, liczące się krajowe dostawy mają miejsce w maju. W tym też okresie ziemniaki są najdroższe. Wraz z pojawianiem się większej ilości ziemniaków na rynku, a szczególnie w okresie ich zbioru, ich cena spada. Podobne tendencje można zaobserwować również w odniesieniu do cen na targowiskach. W miesiącach zimowych cena ziemniaków zaczyna wzrastać.

Ceny targowiskowe ziemniaków (zł/kg) w latach 2012-2014 kształtowały się następująco:

Rok	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2012	0,48	0,46	0,50	0,50	0,50	0,50	0,53	0,63
2013	0,82	0,83	0,89	1,07	1,09	1,10	1,13	1,16
2014	1,10	1,04	0,91	0,71	0,69	0,59	0,36	0,38

W pierwszych dwóch miesiącach 2015 r. średnia cena ziemniaków na targowisku kształtowała się na poziomie 0,59 zł/kg.

Udział Polski w obrotach Unii ziemniakami jest znikomy i w sezonie 2013/14 w przypadku eksportu wyniósł 0,5%, natomiast w imporcie 2,6%. W 2014 roku sprowadzono do Polski 191 tys. ton ziemniaków o wartości ponad 44 mln EUR, co w porównaniu do dwóch poprzednich sezonów stanowi wzrost, kiedy do Polski w roku 2012 zaimportowano 126 tys. ton ziemniaków o wartości 30 mln EUR oraz do roku 2013, kiedy do Polski zaimportowano 106 tys. ton o wartości ponad 40 mln EUR. Importowane do Polski ziemniaki pochodziły przede wszystkim z Niemiec (45 tys. ton), Holandii (36 tys. ton), Hiszpanii (16 tys. ton), Wielkiej Brytanii (21 tys. ton), oraz Francji (22 tys. ton).

Warto podkreślić, że pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej możliwy jest swobodny przepływ towarów, a więc wprowadzanie np. ziemniaków na terytorium Polski z innych państw członkowskich Unii Europejskiej nie podlega ograniczeniom ilościowym i czasowym. Ponadto wg analityków import nie ma istotnego wpływu na kształtowanie się cen ziemniaków. Ziemniaki sprowadzane są do Polski w miesiącach, gdy nie ma ich jeszcze na rynku krajowym, import kończy się zaś w momencie, gdy na rynku pojawia się ziemniak pochodzący z krajowych upraw. W lipcu i sierpniu praktycznie nie odnotowuje się sprzedaży ziemniaków z importu.

Producenci ziemniaka mogą organizować się w grupy producentów rolnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. Nr 88, poz. 983, z późn. zm.). Podstawowym celem założenia grupy jest podejmowanie wspólnych działań, związanych między innymi ze

zbytem płodów rolnych. Odpowiednie zorganizowanie i dostosowanie produkcji do wymagań odbiorcy pod względem jakości, ilości i asortymentu z jednoczesnym stosowaniem zasad ochrony środowiska na wszystkich etapach produkcji, przechowywania i dystrybucji produktów rolnych, pozwala rolnikom uzyskać możliwość zapewnienia sobie silniejszej pozycji na rynku, a także wyższych i stabilniejszych dochodów. W szczególności grupy mogą być równorzędną stroną w kontraktacji surowca z zakładami przetwórczymi i negocjować między innymi cenę za dostarczony surowiec.

W Polsce funkcjonują 32 grupy producentów ziemniaka. Najwięcej grup funkcjonuje w województwie dolnośląskim (13) oraz w wielkopolskim (6). W województwie łódzkim nie zorganizowała się dotychczas żadna grupa producentów.

Rynek ziemniaka wspierany jest ponadto dopłatami bezpośrednimi, przy czym producenci ziemniaków otrzymują jednolitą płatność obszarową, która w sezonie 2012/2013 oraz 2013/2014 wyniosła odpowiednio: 732 zł/ha i 830, 30 zł/ha. W sezonie 2014/2015 stawka wyniesie 910,87 zł/ha.

4. Zatrzymanie spadających cen mleka –poniżej 1 zł za 1l.

Mając na uwadze trudną sytuację na rynku mleka, związaną m.in. z wprowadzeniem przez Federację Rosyjską embarga, Polska już w sierpniu 2014 r. wnioskuje do Komisji Europejskiej o wprowadzenie działań osłonowych. W dniu 4 września 2014 r. Komisja Europejska przyjęła pakiet czterech rozporządzeń umożliwiających czasowe wycofanie z rynku powstałej na skutek zmniejszonego popytu nadwyżki przetworów mlecznych. Uruchomiono mechanizmy dopłat do prywatnego przechowywania masła, odtłuszczonego mleka w proszku i niektórych serów oraz przedłużono okres interwencji publicznej w odniesieniu do masła i odtłuszczonego mleka w proszku do dnia 31 grudnia 2014 r.

Pod koniec 2014 r. Komisja Europejska podjęła dalsze kroki zmierzające do kontynuacji realizacji powyższych mechanizmów. Na mocy rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1337/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. zmieniającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 947/2014 i (UE) nr 948/2014 w odniesieniu do ostatniego dnia składania wniosków o dopłatę do prywatnego przechowywania masła i odtłuszczonego mleka w proszku (Dz. Urz. UE L 360 z 17.12.2014, str. 15), możliwość ubiegania się o uzyskanie dopłat do przechowywania ww. produktów została przedłużona do 28 lutego 2015 r., a następnie zgodnie z rozporządzeniem nr 2015/303 do 30 września 2015 r. (Dz. Urz. UE L 55 z 26.02.2015, str. 4). Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 1336/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. ustanawiającym tymczasowe nadzwyczajne środki w sektorze mleka i przetworów mlecznych w formie przyspieszenia terminu rozpoczęcia okresu interwencji publicznej w odniesieniu do masła i odtłuszczonego mleka w proszku w 2015 r. (Dz. Urz. UE L 360 z 17.12.2014, str. 13), mechanizm skupu interwencyjnego został otwarty od 1 stycznia 2015 r., tj. o dwa miesiące przed standardowym terminem. Uwzględnivszy powyższe, jak również mając na uwadze zeszłoroczne przepisy, na mocy których interwencja publiczna była dostępna do 31 grudnia 2014 r., mechanizm zakupów interwencyjnych masła i odtłuszczonego mleka w proszku będzie otwarty nieprzerwanie do końca września 2015 r. Należy przy tym zauważyć, że poziomy cen interwencyjnych nie uległy zmianie i wynoszą dla masła 221,75 EUR/100kg, a dla odtłuszczonego mleka w proszku 169,80 EUR/100kg.

Ustosunkowując się do problemów na rynku mleka Polska stoi na stanowisku, że istnieje znacząca rozbieżność pomiędzy tym, co Unia Europejska mogłaby realizować w ramach dostępnego instrumentarium w reakcji na zaistniałą sytuację, a tym co jest w rzeczywistości dotychczas realizowane poprzez uruchomienie interwencyjnego skupu masła i odtłuszczonego mleka w proszku oraz dopłat do prywatnego przechowywania

produktów mleczarskich. W opinii Polski powyższe mechanizmy trudno uznać za wystarczające, gdyż nie doprowadziły one do wyraźnej poprawy sytuacji popytowo-podażowej, mającej wpływ na ceny otrzymywane przez producentów i przetwórców mleka.

Po bardzo dobrej koniunkturze obserwowanej w 2013 r. rynek mleka wszedł w fazę spadków cen, spowodowaną w dużej mierze wzrastającą podażą mleka na rynkach światowych oraz powiększającymi się zapasami produktów mleczarskich na rynku Unii Europejskiej. Te niekorzystne tendencje cenowe pogłębione zostały dodatkowo wskutek wprowadzonego na początku sierpnia 2014 roku przez Federację Rosyjską embarga na produkty rolno-spożywcze, w tym produkty mleczarskie.

Od stycznia 2014 r. do stycznia 2015 r. krajowe ceny podstawowych przetworów mleczarskich spadły od 18-24% w przypadku masła w blokach i konfekcjonowanego, poprzez 28%-31% w przypadku serów, aż do 39-44% w przypadku odtłuszczonego i pełnego mleka w proszku. Cena skupu mleka natomiast obniżyła się o ok. 19%. Należy zauważyć, że w lutym 2015 r. utrzymująca się od wielu miesięcy spadkowa tendencja uległa wyhamowaniu, a ceny niektórych przetworów mlecznych zaczęły wykazywać wzrosty. Komisja Europejska upatruje w tym sygnale do stopniowego odbudowania i wzmocnienia rynku mleczarskiego. Zdaniem Komisji Europejskiej brak oczekiwanego przez handlowców spadku cen przetworów mlecznych na początku 2015 r. zmusił ich do realizacji odkładanych od pewnego czasu zakupów przetworów mlecznych, co w konsekwencji pociągnie za sobą dalszy wzrost cen. Ponadto, z informacji przekazanych przez Komisję Europejską wynika, że na skutek niekorzystnych warunków pogodowych na południowej półkuli prognozy światowej produkcji mleka zostały skorygowane w dół, co również może wpływać na stopniowy wzrost cen w trakcie 2015 r. Te umiarkowane optymistyczne prognozy dla rynku światowego, które mają w konsekwencji przełożenie na sytuację polskiego mleczarstwa, wydają się potwierdzać ostatnie sesje nowozelandzkiej Fonterry na platformie www.globaldairytrade.info, które wykazują w ostatnim czasie wzrost notowań terminowych dla przetworów mlecznych. Także w opinii Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, po spadku cen detalicznych nabiału w 2014 r. należy w 2015 r. spodziewać się słabego wzrostu cen detalicznych artykułów mleczarskich, głównie w drugiej połowie bieżącego roku. Dynamika wzrostu cen poszczególnych grup produktów może być słabo zróżnicowana.

5. Rozwiązanie problemu odszkodowań dla rolników, którzy ponieśli szkody w uprawach spowodowane przez dziką zwierzynę i powołania niezależnej komisji do szacowania szkód.

Dla producentów rolnych, którzy w 2014 roku ponieśli szkody wyrządzone przez dziki w uprawach rolnych położonych na obszarach ochronnych lub obszarach objętych ograniczeniami, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 420, 1205 i 1394) uruchomiona została:

- 1) w 2014 r. pomoc na podstawie § 14f rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz. 121 z późn. zm.);
- 2) W 2015 r. na podstawie rozporządzenia rady Ministrów z dnia 17 lutego 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 230). Powyższa pomoc jest udzielana do wysokości szkód oszacowanych przez Zespół do oceny rozmiaru szkód wyrządzonych przez dziki w uprawach rolniczych na

obszarze województwa podlaskiego, powołany przez Dyrektora Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie, jednak nie więcej niż równowartość w złotych kwoty 15 000 euro. Jednakże pomoc ta będzie pomniejszana o wysokość odszkodowania za szkody, uzyskanego przez producenta rolnego na podstawie przepisów prawa łowieckiego oraz o wysokość pomocy otrzymanej na podstawie § 14f ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Na realizację tej pomocy uwzględniając szacunki ww. Zespołu zaplanowano środki w wysokości 6,1 mln. zł.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udzieliła na podstawie § 14f rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pomocy w łącznej wysokości 1.034.430,05 zł, 440 producentom rolnym, którzy w 2014 r. ponieśli szkody wyrządzone przez dziki w uprawach rolnych położonych na obszarach ochronnych objętych ograniczeniami w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń.

Przedstawiając powyższe należy podkreślić, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. u. z 2013 r. poz. 1226 z późn. zm.) do wynagradzania szkód wyrządzonych m.in. w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny obowiązany jest dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego.

Z poważaniem
Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU
Tadeusz Nalewajk

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM
(BPS/043-68-2935-MRRW/15)